

Trideset dni novega tarifnega pravilnika

Pravzaprav je od sprejetja tarifnega pravilnika preteklo že več časa, toda tukaj mislim na trideset dni po dekretih, s katerimi se je nekaterim popravila plača.

Šele s prakso lahko ugotoviš napake, ki si jih napravil. Tudi s tarifnim pravilnikom je tako. Takrat, ko ga sestavljaš in o njem debatiraš, ti gre še kar lepo skupaj. Tudi tisti, ki so prisotni na javni diskusiji, so prepričani, da je vse v redu. Tajnik podjetja je prepričan, da je takrat, ko je tarifni pravilnik potrjen od delavskega sveta in okraja, konec truda in napora. Toda, jok, brate. Sedaj se šele začne. Pri nas so prvi dekreti zbudili viharje protestov in razburjenja. Nekaterim našim sindikalnim in upravnim funkcionarjem v podjetju so se zaradi tega kar lasje ježili.

V pisarni smo izvedeli za neverjetne govorice. Nekdo je podal ostavko, drugi je preklinjal, tretji se je upiral, četrti je protestiral in tako dalje. Sklicali smo sestanek najbolj prizadetih in smo ugotovili:

- a) da je nekaj ljudi napravilo iz muhe slona,
- b) da se je nekaterim zgodila krivica, oziroma spiski niso bili dovolj pregledni,
- c) da so nekateri silno nevoščljivi, če ima njihov sosed dinar več plače,
- d) da marsikateri mlad delavec vidi samo svoje delo, poleg sebe pa ne vidi tovariša, ki je že dvajset ali trideset let puščal svoje žulje v delavnicah. Mlad delavec hoče isto plačo kot star delavec,
- e) da delovodja ali mojster predlaga svojemu »ljubemu« dinar več, čeprav tega ne zasluži,
- f) da ni hotel biti nihče delovodja, dokler so imeli delovodje nizko plačo, zato, ker so se bali odgovornosti. Delovodje imajo sedaj nekaj več plače, mnogi pa vidijo le njihov denar, dela pa ne. Prej smo imeli mojstrov premalo — sedaj jih imamo preveč,

g) da je vsak hotel imeti ne srednji, temveč najvišji razpon v tarifnem pravilniku,

h) da so vsi videli le plače, nihče pa ni videl delovnega efekta.

Ugotovitev je bilo še več, vendar so pokazale, da je v našem podjetju preveč čenčarij, ki jih razširjajo nekateri lahkomišelni delavci in tudi uslužbenci. Večkrat je slišati v kakem obratu govorice, da bomo delili, da bo plača višja in slično. Take stvari ljudje radi verjamejo. Ugotavljamo pa, da so te govorice neosnovane in da o njih ni razpravljal niti delavski svet niti zanje ne ve

uprava podjetja. Če pa se ne zgodi tako kot se je govorilo, se marsikdo čuti prizadetega.

Druga, zelo važna stran sestankov je pokazala, da je med našimi delavci po obratih premalo političnega dela. Mnogo premalo se z našimi ljudmi sestajamo, mnogo premalo jim tolmačimo, pojasnjujemo in premalo poslušamo njihove pripombe in želje.

Sestanek v strojni je pokazal, da naši ljudje niso več neizkušeni začetniki s hribov, temveč da so postali že industrijski delavci, ki samostojno mislijo, govorijo preprosto, a skoro vedno pametno, so torej ljudje, ki jih je treba upoštevati.

Če bi naša sindikalna podružnica s pomočjo ZK v podjetju in s predstavniki podjetja, ne enkrat samkrat, temveč večkrat diskutirala po oddelkih o problemih plač, tarifnega pravilnika in delovnega učinka, pri nas ne bi imeli problemov.

Skoro vsi naši ljudje razumejo, da lahko damo za plače le toliko, kolikor moremo, razumejo pa seveda tudi, da je treba plače pravilno razdeliti. Kako jih je treba razdeliti, je stvar diskusije. Težko mlad delavec iz mehanične delavnice razume, da ne more v prvem letu po izpitu dobiti tolikšno plačo kakor pomočnik po 6-letnem delu. Težko bo razumel mlad delavec pri stroju, da bi bilo dobro, če bi njegov sosed, ki dela že dvajset let, dobil kak dinar več, ne zato, ker več naredi, temveč zato, ker težje dela, ker postaja z leti utrujen in zgaran. Težko to razume mlad človek, če mu tega nihče enostavno in razumljivo ne pove. Vsakdo pa razume, če mu preprosto in enostavno raztolmačiš. In takih obrazložitev pri nas manjka.

Dejanske krivice, ki so se komu pripetile, so največkrat odraz hitrega dela. Če bi pred izdajo dekretov s prizadetimi zadevo večkrat prediskutiralo, bi ne bilo napak.

Tudi ne bi bilo dosti godrnjanja zaradi plač mojstrov, ki niti niso pretirane napram plačam mojstrom in drugim vodilnim uslužbencem v drugih sorodnih podjetjih. Prav pa je, da vsakdo ve, da mora biti plača mojstra in vodilnega uslužbenca višja, ne le za njegovo strokovnost, temveč tudi za njegovo odgovornost in predvsem za njegovo večje delo. Zelo slab rezultat bi imeli, če bi mislili, da se plača poviša zato, ker smo pač mojstri, tehniki, uradniki itd. Ne, niti najmanj. Ves naš kolektiv mora pričakovati od svojega vodilnega osebj, od mojstra do direktorja, da bodo več delali. Da bodo morali vložiti v izgradnjo celotnega podjetja mnogo več kot doslej, da bo celoten

kolektiv z njimi na čelu vedno bolj delal. Le v tem primeru ima povišanje plač smisel. Prav je tudi, da ves kolektiv spremlja delo nas vseh, kajti vsakdo za plačo odgovarja kolektivu, vsakdo mora plačo z delom povrniti.

Dokler gre pri nas v pogledu kvalitete še slabo, ne sme noben naš mojster in vodilni uslužbenec poznati osemurnega delavnika. Poznati mora le delo, neprestano delo do uspeha.

Drugo, kar je silno važno pri vprašanju plač, je vprašanje naše produkcije. Večji del naših ljudi se za proizvodnjo malo meni. Postavi vprašanje svoje urne plače in konec je vse diskusije. Menda pa vsak najmanjši in največji kmet v Logatcu in v hribih prav dobro ve, da bo njegova žena nakupila le toliko sladkorja in blaga, kolikor bo on iztržil za svoje pridelke v teku leta. Če bo hotela nakupiti več kot je iztržil, se bo morala zadolžiti. Zaradi tega dober kmet svoje posestvo vedno izboljšuje z delom in z uporabo strojev, orodja, gnojil itd.

Delo reže in meri kruh kmetu že tisočletja. To velja za tovarne in tudi za nas.

Zaradi tega je treba vedno postavljati tudi vprašanje produktivnosti in kvalitete, uspeha pri prodaji in splošnega uspeha podjetja. Nikakor ni mogoče smatrati, da se naj za produkcijo briga samo direktor in kvečjemu še mojstri.

Iz napak letošnjega tarifnega pravilnika moramo dobiti dober nauk, dobro šolo, po kateri je nujno, da pri nas naš sindikalni odbor vsaj enkrat

mesečno organizira po oddelkih sestanke. Na teh sestankih naj se ne razpravlja samo vprašanje članarine članov in slično, temveč naj se tudi tolmači naše vsakdanje delo, naša gospodarska politika, naše plače in naš razvoj. Če bomo delali tako, bomo imeli v kratkem času tak kolektiv, da nam ga bo marsikdo zavidal.

Sestanki, ki smo jih imeli, so dali dragoceno ugotovitev, da je večina, in to ogromna večina, naših ljudi zavednih delavcev, ki živi in dela s tovarno in našo stvarnostjo.

Na tiste ljudi, ki naredijo iz muhe slona, se pa ne smemo ozirati, ker bodo le sčasoma spoznali, da prenašanje čenč ni posebno lepo opravilo ter je včasih celo škodljivo, nikdar pa koristno.

V splošnem je bilo zaradi tarifnega pravilnika, ki obsega preko 610 delovnih mest, prav malo pri- tožb. Dejansko jih je uprava podjetja prejela le nekaj, menda okrog 20. Te so bile večinoma upravičene in smo jim na en ali drug način ugodili. Vsi ostali pa so na splošno zadovoljni. Ljudje bomo pač vedno stremeli za tem, da bomo imeli čim več, naše potrebe se večajo, in to je pravilno. Malo več političnega dela med kolektivom, in vsi bomo razumeli, da je prav, če hočemo vsak dan več, da pa je tudi prav, da vemo, da bomo imeli vsak dan več le, če bomo tudi vsak dan več producirali. Po tej poti pa gre danes naš kolektiv. Vsak dan se borimo za večjo in boljšo proizvodnjo, da bomo dobili za svoje delo vedno več.

Petkovšek Anton

Proslave ob desetletnici osvoboditve

Že v »Ljubljanskem dnevniku« je nekdo opisal proslave in prireditve, ki so bile v Logatcu v zvezi z desetletnico osvoboditve in desetletnico logaške gimnazije. Ni naš namen ponavljati vse dogodke in hvaliti vse povprek, kajti pohvalo zaslužijo vsi, ki so pri prireditvah sodelovali. Ozreti se mislimo samo na dejstvo, da je bilo ob tej priliki opaziti znaten porast sodelujočih. Ob proslavi smo opazili, da je aktivno sodelovalo precej delavstva, ki si je utrla pot na kulturno-prosvetno področje tako, da so izgledi, da se bo naša prosveta okrepila z novimi močmi, veliko večji. Seveda ne smemo zameriti našim ljudem manjših ali večjih napak, ki se pojavljajo in se verjetno še bodo nekaj časa ponavljale. Za našo socialistično stvarnost je predvsem razveseljivo dejstvo, da je danes že preko 20 odst. tovarniških delavcev vključenih v naša prosvetna in druga društva.

Zelo lepo in razveseljivo je, da se prepada med inteligenco in delavci v Logatcu manjša in da se je začela ustvarjati skupnost, ki stremi za tem, da se izločijo medsebojni prepri in predsodki ter pridemo le enkrat do tega, da bomo z združenimi močmi živeli boljše življenje. Zasluga za to je v veliki meri na stalno razvijajoči se zavesti naših delavcev in na logaških prosvetnih delavcih, ki pomagajo na najrazličnejše načine našim ljudem.

Pozdraviti moramo tudi društvo, ki je morda na zunaj skromno in nima zvonečega imena: »Društvo prijateljev mladine«. Neverjetna aktivnost, ki jo razvija to društvo v Dol. Logatcu, zasluži vso pohvalo. Skoraj čudno je, da tovarišice pri tem dru-

štvu s tako skromnimi sredstvi s katerimi razpolagajo, dajo toliko od sebe.

Samo če naštejemo taborjenje na Ravniku, pogostitev gimnazijcev in profsorskega zbora, ustanovitev lutkovnega gledališča itd., moramo priznati, da je celotna proslava ob desetletnici gimnazije in osvoboditve ogromno pridobila prav z delom Društva prijateljev mladine.

Velika pridobitev, ki jo je to društvo dalo naši mladini in Logatcu sploh, namreč lutkovno gledališče, je poseben dogodek, ki ga je treba omeniti. Mladina, ki jo je v Logatcu veliko, je zelo pogrešala primerne zabave. Z lutkovnim gledališčem smo pridobili nekaj, kar bo navdajalo lička malčkov s smehom in veseljem.

Celokupni oder z lutkami, oblekami in z vsem potrebnim inventarjem, ni tako majhna stvar kot bi si kdo mislil. Zahteva mnogo dela in tudi sredstev. Uprava vzgajališča v Gor. Logatcu je šla Društvu prijateljev mladine zelo na roko ter so gojenci pod vodstvom učitelja tov. Staniča Draga v dobrih treh tednih napravili oder. Pri tem so se posebno izkazali gojenci Debeljak Franc, Kotler Janez, Pavletič Edo, Podgorelec Edo, Podgorelec Hinko in Golot Ciril.

Vse ostalo je seveda dodalo društvo in posebno društvena predstavnica, tovarišica Perpar Nada, ki je vsa dela osebno vodila in nadzorovala, poleg tega pa je vložila še mnogo truda in dela v ostale društvene prireditve.

Društvo je po krstni predstavi na novem lutkovnem odru napravilo lepo gesto: lutkovni oder

je podarilo logaškemu KUD. Upamo, da bo tudi ta oder vsaj tako dobro upravljal kot dobro opravlja ostalo svojo dejavnost.

Nismo našeli in pohvaliti delo »Društva prijateljev mladine« samo zaradi tega, ker je toliko naredilo, temveč predvsem zato, ker je to zelo lep primer, kako se lahko mnogo naredi, če ljudje v društvenih odborih delajo. Podali smo primer, kako je potrebno sodelovati med društvi in ljudmi, primer, kako je to društvo, in posebno tovarišico Perperjeva kot žena zdravnika, pokazala mnogim drugim, morda manj učenim in manj uglednim tovarišicam, da se ne boji dela med Logatčani, ki so na glasu kot »slabi« ljudje.

To je primer, kako se med ljudstvom vzbuja zadovoljstvo, zaupanje v naš čas, v naše ljudi, primer, kako se odstranjuje sovraštvo in kako se da lepo delovati v zadovoljstvo vseh.

Razširjeno delo KUD, predvsem velika aktivizacija naših delavcev, dobro delo »Društva prijateljev mladine«, lepi začetki dela »Strelskega društva«, ki je bilo v zadnjem času ustanovljeno, vztrajno večanje števila telovadcev izven šolskih ur v okviru »Partizana« in še nekaj dobrih pojavov je znak, da le gremo naprej in da vedno večje število ljudi dobiva veselje do dela tudi izven službe in da to delo rodi že sadove.

Nikakor ne bomo pustili, da bi ostal Logatec pusta vas, s pustimi ljudmi, med seboj sprtimi in sovražnimi, temveč je naš namen, kot je vseh naših poštenih ljudi, napraviti iz Logatca prijeten kraj z dobrimi in zadovoljnimi prebivalci.

Jugoslovanski partizani v Italiji

Morda ne bo odveč če se ob priliki desetletnice osvoboditve v mislih povrnemo nazaj v čase, ko smo z orožjem v roki ustvarjali to, kar danes imamo.

Motiv o borbah naših partizanskih edinic v Italiji sem vzel iz razloga, ker vem, da je še vedno zelo malo ljudi, ki jim je znano njihovo delovanje, ki ga smatram za del splošne borbe proti našemu sovražniku. Razlika je le v tem, da so te akcije bile na sovražnikovem ozemlju.

Sedaj pa pogledjmo, kako so se te akcije razvijale.

Po kapitulaciji stare Jugoslavije je prišel v naše kraje okupator, ki je pričel preganjati naše ljudi, posebno tiste, ki niso hoteli priznati njegove oblasti in njegove družbene ureditve. Pričeli so z izseljevanjem in pošiljanjem v taborišča, v katerih so bili naši ljudje že vnaprej obsojeni na smrt.

Z razvojem dogodkov na frontah in z naglim bližanjem fašističnega zloma tudi interniranci niso ostali križem rok. Začeli so organizirati udarne enote, čeprav začetkoma brez orožja.

Poraženi italijanski vojaki, vzgojeni v fašističnem duhu, so hoteli čimprej zapustiti svojo slavno vojsko in jo pobrisati domov. Interniranci in zaporniki pa so se polastili njihovega orožja.

Po kapitulaciji Italije so se pričela preseljevanja internirancev iz vseh taborišč. Skupine, ki go se vračale v Slovenijo, so se hotele čimprej prebiti skozi sovražnikove obroče, ene v smeri Dalmacije, večina pa se je hotela prebiti do zaveznikov, ki bi jim omogočili odhod v Jugoslavijo.

Vsem se to ni posrečilo in nekateri so morali ostati še nekaj časa v Italiji. Med čakanjem na povratek so organizirali in formirali partizanske odrede, da bi pomagali v borbi za končen zlom sovražnika.

Naš bataljon je nosil ime vodje junaškega ljudstva Jugoslavije, »Tito«. Bataljon je pripadal brigadi v kateri so bili skupaj z Jugoslovani tudi italijanski rodoljubi. Brigada se je nazivala po italijanskem revolucionarju, ki so ga fašisti ubili, »Antonio Gramsci«.

Brigada in njeni bataljoni so operirali v trikotu med mesti Tenijem, Folinjo in Askoli Pičeno, ali boljše rečeno v centralni Italiji.

Nemci so se dobro zavedali borbenega duha Jugoslovancev glede na jugoslovansko borbo in zato so na vseh dohodih v ta teritorij nalepili napise v nemščini in italijanščini »Pozor, pozor, partizanska cona«. To jim ni mnogo koristilo, ker smo delovali tudi izven ogroženega teritorija. Neke noči smo napadli skladišče materiala, ne glede na to, da je bilo pod strogim nadzorstvom Nemcev. To se je posrečilo našemu komandantu. Prišel je do čuvaja taborišča, se spustil z njim v pogovor, da bi izvedel podrobnosti. Neki oficir je opazil luč, prišel je pogledat in videl, da je obiskovalec tujec. Ustrelil je, toda, ker ni dobro meril, ga je podrl rafal komandantove brzostrelke. Mi, ki smo čakali zunaj na znak, smo utegnili le delno izprazniti skladišče, ker so Nemci pričeli z manevriranjem iz obeh postojank. Zaradi prevelike sovražnikove premoči smo se morali umakniti v zaledje.

Res se naša borba ni mogla meriti z borbo v domovini, kljub temu pa je koristila celotni naši stvari. Za našo borbo se je zanimal tudi Komite narodne osvoboditve, saj je bil stalno povezan z našimi skupami in nam dajal navodila. Seveda pa je prišlo do prekinitev, posebno takrat, ko smo bili južno od Rima. Zelo težko pa je bilo držati nepretrgano zvezo.

Pri delu smo imeli tudi zveze z Italijani. Razne informacije smo dobivali od nekega Italijana, ki pa nam ni dajal podatkov zaradi idejnosti, temveč zaradi strahu. Seveda nam je tudi to prav prišlo, kajti imel je zveze prav z Romelovim štabom, ki je po porazu v Afriki prevzel vodstvo v Italiji.

Tako je prišlo tudi do pogajanj med nami in Nemci. Nemci so nam hoteli dovoliti svobodno kretanje na nekem otoku pod pogojem, da se umaknemo z zasedenega ozemlja. Mi nismo pristali na tako zamenjavo. Izkoristili pa smo pogajanja, da smo spravili ranjence na varno. Nemci so si želeli samo nemoteno kretanje po od nas zasedenem ozemlju in pa varen prevoz materiala, ki so ga potrebovali za fronto pri reki Pad v severni Italiji.

Vse to in še mnogo drugih stvari govori o uspešni borbi partizanskih grup. Saj so te grupe zadajale ogromne izgube sovražnikovi vojski.

S svojo miselnostjo in doslednostjo pri vodenju imamo ogromno pristašev, kajti pomagamo ustvarjati mirno in prijateljsko vzdušje v svetu, in še tako majhen narod naj ima iste pravice kakor vsaka velika država.

Kaj pa komuna?

Menda marsikdo misli, da je delo komune zapalo. Okrog formiranja komune res ni mnogo govorjenja. Kako stojimo danes s tem vprašanjem.

Na zadnjem zasedanju iniciativnega odbora sta predsednik in tajnik poročala o dosedanjem delu. Rezultati niso tako slabi, kakor bi si kdo mislil. Nam se zdi, da smo v marsičem na boljšem in mnogo dlje, kakor nekatere druge bodoče komune.

Imamo že preskrbljene prostore v stari Posojilnici. Zadnja stranka se te dni preseli k Ambrožiču. Tudi skoro ves vodilni kader že imamo in to je danes največ. Imamo načelnika za gozdarstvo, ki že dela. Dobili smo veterinarja, imamo pravnika, dobili smo finančnega vodjo, ki bo nastopil prihodnji mesec. Imamo agronoma in končno že administrativni kader, tako, da se začetka ne bojimo. Lahko rečemo, da občina počasi že prevzema oziroma se uvaja v bodoče delo.

Meje komuni so že določene. Te so več ali manj znane, zato jih ne bomo naštevali.

Imamo tudi dobro politično vodstvo. Sekretariat ZK in SZDL že delata. Začasno imata prostore v občinski hiši. Sekretariat pa ne dela samo administrativno, temveč je kot prvi začel z delom na vsem področju komune.

Tudi statut komune je izdelan. Prav v teh dneh imamo seminarje z aktivisti, kasneje pa bomo statut obdelovali na vseh vaških sestankih naše komune.

Po vseh izgledih in napovedih vodilnih ljudi se bo začelo dejansko delo komune že septembra ali oktobra letos. Logaška komuna ne bo med zadnjimi komunami, ki bodo priče z delom.

Sem in tja

Vagoni z bukovino prihajajo pod naše dvigalo, ki jih razklada in nosi na lege. Vagoni z bukovino pa zopet odhajajo z logaške rampe v Ljubljano in drugam. Čudna je taka gospodarska politika, še bolj pa je čudno, da so ljudje, ki vedno kritizirajo naš gospodarski sistem, prvi, ki oddajajo bukovino drugam.

Dobro bi bilo, če bi gospodje odkupovalci spoznali, da ni bistven samo njihov zaslužek. Tistih nekaj tisočakov, ki so jih pri bukovini zaslužili, bi si lahko pridobili z nakupom drugega lesa.

Mi imamo lesa dovolj, toliko, da ga celo zrezati ne moremo. Smešno pa je, da se vozi dragocen les iz logaškega bazena, logaški industriji in logaškim delavcem pa se ovira razvoj.

Prepričani smo, da bo v prihodnji sezoni odkupa bukovine večja odkupna disciplina, za kar bodo morali poskrbeti tudi organi gozdarstva.

Zelo nevarno bi bilo za našega kmetovalca, če bi se ponovilo leto 1944, ko so cene jelovi hlodovini zelo občutno padle. Padle pa so zaradi tega, ker se je s cenami brezvestno mešetarilo in so se cene iz dneva v dan dvigale. Od dvajset smo šli tedaj na pet ali šest tisoč. Če pa bi bila cena solidna že tedaj, od 7.000 ali 8.000, bi taka tudi ostala. Zdi se nam, da bi pri takem sistemu odkupa trdih lesov, kot jih danes prakticira po Logatcu in okolici podjetje iz Skofljice, lahko nastopi isti primer.

Zaradi tega pozivamo kmetovalce iz Logatca in okolice, naj vse svoje lesne zaloge prodajajo svoji stalni odkupni mreži, to je Kmetijskim zadrugam ali direktno našemu Kombinat. Zadruga in naše podjetje bodo gledale, da bodo odkupne cene vedno na solidni višini, obračun in izplačilo pa vedno točno.

Kaj nam prinaša novi zakon o Zdravstvenem zavarovanju

(Nadaljevanje)

OB NOSEČNOSTI IN PORODU

Nadomestilo plače (38. člen)

Zavarovanke imajo pravico do nadomestila plače za 90 dni, praviloma 45 dni pred in 45 dni po porodu.

Zavarovanki, ki dopusta ne nastopi 45 dni pred porodom, se izplača to nadomestilo po porodu s podaljšanim dopustom ali največ 24 dni.

Za čas porodniškega dopusta prejemajo:

zavarovanke z najmanj šestmesečno neprekinjeno zaposlitvijo ali z enim letom zaposlitve v zadnjih dveh letih, 100 % od osnove. One, ki imajo manj kot šest mesecev ali manj kot eno leto zaposlitve v zadnjih dveh letih, 80 %. Za čas, ko je porodnica v zdravstvenem zavodu, ji gre nezmanjšano nadomestilo plače. Če pa je zavarovanka bila zaradi napačne zdravniške presoje dana na porodniški dopust prej kot 45 dni, ji pripada nadomestilo tudi za te dni.

Skrajšan delovni čas (39. člen)

Zavarovanki, ki dela 6 mesecev, ali na predlog zdravnika 8 mesecev skrajšani delovni čas, ker doji otroka, ji za čas ko ne dela, pripada 80 % osnove njenega zaslužka. Podlaga za zaslužek je tromesečno povprečje.

Oprema otroka (40. člen)

Podpora za opremo vsakega otroka znaša 8.000 din. Če se istočasno rodi več otrok, pripada podpora za vsakega. Podpora, ki jo je prejela zavarovanka pred porodom, pa se otrok rodi mrtev, ji ostane.

Kaj pa če potujemo v bolnico ali na specialni pregled?

Člen 42. predvideva, da nam pripada voznina za najkrajšo relacijo in pa povračilo stroškov oskrbe in nastanitve med potovanjem in prebivanjem v drugem kraju. Koliko znaša povračilo, določi Republiški zavod za socialno zavarovanje.

KAJ ČE UMREM?

Pogrebina (člen 47)

Če umre zavarovanec ali kakšen član zavarovanceve družine, ki ima pravico do zdravstvenega varstva, pripada družini pogrebina (pogrebni stroški). Zneski pogrebnine bodo pavšalni.

Posmrtnina (člen 48)

Če umre zavarovanec, pripada družinskim članom, ki jih je zavarovanec preživljal, posmrtna podpora v znesku enomesečne plače.

Kaj je z osebami, ki prvič nastopijo delo?

Tisti, ki prvič nastopijo delo ali so ga šest mesecev prekinili, se morajo podvreči zdravniškemu pregledu.

Kazenske določbe (99. člen)

Z denarno kaznijo do 10.000 din se kaznuje zavarovana oseba za prekršek:

1. če namenoma otežkoča ali preprečuje svoje zdravljenje ali osposobitev za delo;
2. če ne uporablja varnostnih sredstev pri delu ali se ne ravna po predpisanih ali odrejenih previdnostnih ukrepih;

3. če na nezakonit način uporablja pravice iz Zakona o zdravstvenem varstvu, kolikor to ne pomeni sodno kaznivega dejanja.

Upamo, da bodo naši cenjeni bralci razumeli, da je to samo kratek izvod iz Zakona ter so obdelani samo členi, ki nas redno zadevajo. V tekstu je tudi možna kakšna napaka, kar nam oprostite. Če boste članek prebirali sedaj, potem boste ob boleznih, porodu ali smrti v družini vedeli, kaj vam pripada. Olajšali boste delo tudi odgovornim uslužbencem, ker ne bo vednega povpraševanja »zakaj?« in »kako?«.

Kako smo bili osvobojeni?

5. maj 1945 bo z zlatimi črkami zapisan v zgodovini Logatca.

Na predvečer smo gledali kako so švigale rakete, zemlja se je stresala od grmenja topov. Naša močna Jugoslovanska armada se je borila s Švabi in tako imenovanimi Švabobranci. Po gozdovih je odmevalo ječanje ranjenih Nemcev in tudi partizanov, ki so se do zadnjega diha hrabro borili za težko pričakovano svobodo. Takrat se je zgodilo to, kar je naš pesnik Prešeren tako lepo napisal v »Krstu pri Savici«... »Kako strašna slepota je človeka, da je Slovenec že moril Slovenca, brata.«

Nemci so se pomikali nazaj, nazaj... Z veseljem smo gledali njihove zadnje pete. Okrog 11. ure ponoči je nastala pri nas grobna tišina. Nobenega človeka, le tam pa tam se je utrnila še kakšna raketa. V tistem pričakovanju, kaj nam prinese jutrišnji dan, sem odšla spat.

Takrat sem bila še zelo mlada, saj sem hodila v četrti razred osnovne šole, a tega velikega dogodka ne bom v svojem življenju nikoli pozabila.

Kmalu nato, ko sva šle z mamo spat, je narahlo potrkalo na vrata. Vedeli sva, da Nemci ne znajo tako in zato sva hiteli odpirati vrata našim težko

pričakovanim osvoboditeljem. Resnično, pred vrati so stali možje, ki se jim je na titovkah bliskal simbol svobode — rdeča zvezda. Težko bi mi bilo napisati to, kar sem takrat občutila, da, takrat sem šla spat prvo noč v svobodi... sanje, da nam ne bo več tujec rezal kruh, niso bile več sanje, temveč so postale resnica.

Naslednje jutro, spominjam se, je bil lep dan... sonce je sijalo in iz spanja me je zbudila partizanska pesem in harmonika... pogledala sem skozi okno: vse hiše v zastavah, ki so jih kar čez noč potegnili iz skritih prostorov. Ljudje so kakor omotični hodili po cestah in pozdravljali svoje drage, ki so se vračali iz gozdov v partizanskih kolonah.

Še nekaj bridkih trenutkov po svobodi: mati je čakala svojega sina, žena svojega moža, a ni jih bilo in ne bo jih več. Nekateri so ostali v taboriščih v daljni tujini, nekateri pa so padli v gozdovih kot junaki. Da, draga je bila svoboda in mnogo krvi je bilo prelite zanjo.

Od leta 1945. smo šli novemu življenju na-proti...

Tatjana

Ne pustimo se izkoriščati

Obveščeni smo, da nekatere naše delavce, predvsem pa delavke, ki stanujejo privatno po raznih domačijah v Logatcu, lastniki stanovanj izkoriščajo. Največkrat jim tak lastnik nudi stanovanje, malo sobico, slabo opremljeno, v nekaterih primerih tudi hrano. Za protiuslugo pa mora delavec ali delavka v svojem prostem času lastniku delati.

Nimamo ničesar proti temu, če naši delavci v prostem času primerno delajo. Za nas je važno, da pridejo spočiti na delo v tovarno. Važno pa je za nas tudi to, da ne bi nihče pretirano izkoriščal naših ljudi.

Zaradi tega naj vsakdo, ki tako stanuje, preceni vrednost stanovanja, ki ga nudi lastnik, ter vrednost hrane. V nobenem primeru ne sme stati stanovanje z elektriko za eno osebo več kakor 300 din na mesec, hrana pa ne več kakor 2.600 din na mesec. Skupno torej okrog 3.000 dinarjev mesečno. Vrednost dela ene delovne ure pa ne sme biti manjša kot 60 din, kajti računati je, da delavec

ni socialno zavarovan in da praktično dela nadure. Zaradi tega, in računajoč, da dela dnevno 5 ur pri lastniku, ne bi smel narediti več, kakor deset dnin mesečno.

Kljub temu, da tega sistema ne moremo zabraniti, ga ne priporočamo, temveč priporočamo vsem, da se hranijo v menzi, kjer je hrana obilna, okusna in poceni, stanovanje pa plačajo lastniku. Če mu pa naredijo kakšno delovno uslugo, naj jo lastnik plača v denarju.

Seveda je le nekaj takih lastnikov stanovanj, večina pa nudi našim delavcem ugodne pogoje. To objavljamo le v opozorilo tistim delavcem, ki občutijo izkoriščanje, da se bodo znali varovati.

ODKRITOSRČNOST

— Sosed, posodite mi 20 dinarjev, pozabil sem denarnico doma.

— Vi pa mnogokrat pozabite denarnico.

— Nič ne de, saj je itak vedno prazna.

KAJ PA Z IZLETI?

Lansko leto smo priporočali našemu sindikalnemu odboru, naj organizira preko poletja čim več izletov v bližnjo in daljno okolico. Letos je s tem pričel delavski svet, ki je pooblastil našega Cuca, da je organiziral izlet v Škocijansko jamo, Sv. Nikolaj in Portorož. Okrog 60 izletnikov se je kar dobro počutilo kljub precej mrzlemu vremenu.

Ne samo, da izleti krepijo tovarištvo, temveč tudi razvedrijo telo in duha ter nas nauče spoznavati lepote naše domovine.

Ne bilo bi slabo, če bi sindikat vsako nedeljo

zjutraj ali že v soboto popoldne organiziral izlet. Pri tem naj bi se poslužili kamiona, pri večjem številu prijavljenih pa naj bi najeli še en kamion. Seveda bi morala biti cena voznini nizka, da bi bil izlet vsakemu omogočen.

Tudi v bližnjo okolico se bi dali organizirati izleti s kolesi ali peš. Eno nedeljo na razgledni stolp, drugo pa na vrh Treh kraljev, tretjič v Pekel, potem v Iški Vintgar, morda še kam bližje, kjer je lepo. Treba je samo organizacije, preskrbeti poceni hrano in harmoniko, pa bo šlo.

Člani našega kolektiva so bili nadvse zadovoljni z izletom na Slovensko Primorje

TOMBOLA! TOMBOLA!

Naš Ante je že začel. Kar naprej se smuka okoli direktorja, od katerega bi najraje izvlekel novi avto, ki smo ga dobili. Čim več glavnih dobitkov bi rad. Seveda čim več kar na podjetju. Tajnik pravi, da mu bomo morali dati stražnika, kajti drugače nas bo preveč oškodoval.

No, ni tako hudo. Res pa je, da je že postavljen tombolski glavni štab, ki ga vodi naš Ante Katalinič. Postavljen je odbor za propagando, odbor za tehnično izvedbo, odbor za veselico, odbor za prodajo tablic in kar je najvažnejše, odbor za nabiranje dobitkov.

Glavni dobitki še niso določeni. Vsi tombolski funkcionarji soglašajo, da mora biti dobitkov letos več in boljših. Tudi mi bomo zelo veseli, če bo res tako.

V kolikor nam je uspelo izvesti, bo tombola po vsej verjetnosti v nedeljo 10. julija pred Narodnim domom. Pričakujemo ljudi iz vse okolice Logatca in veselični odbor računa na kakih 6000 ljudi, veselični del tombole bo mnogo bolj organiziran kot lansko leto. Štab tombole računa na kakega pol milijona dobička, odbor društva »Partizan« pa na mastno podporo za zidanje doma. Če bo tombola uspela in če bodo ti preklicani arhitekti in inženirji napravili dokončne načrte, bomo jeseni vzdali temeljni kamen za novi dom.

Vsakoletna tombola, ki jo organizira Krajevni sindikalni svet, je v prvi vrsti prireditev naših delavcev in naših delavk, zato pomagajmo pri tomboli vsi, najmanj tako kot lansko leto.

Drobne novice

Začel se bo velesejem v Ljubljani. Pravzaprav se bo pričela mednarodna razstava lesa. Naše podjetje ima na gospodarskem razstavišču svoj oddelek, kjer razstavljamo. Kakšen je bil uspeh našega oddelka, bomo poročali prihodnjič. Arhitekt Kasal nam je jamčil, da bo lepo urejeno, tudi načrte je narisal, kako bo pa v praksi, bomo šele videli.

Potrebna nam je žaga brenta ali horizontalni jarmenik z najmanj 1 m premera. Skoro 5% vse hlodovine je treba obsekavati, da gre v sedanje jarmenike. Ob strani pa je najboljši les, ki ga sedaj mečemo med drva. Res je, da se tako široki jarmeniki ali brente težko dobijo, vendar bo treba za prihodnjo zimo nekaj ukreniti, da se bo to vprašanje rešilo.

Strojnik Urbas in Žitko sta skovala načrt po katerem hočeta na vsak način še eno sušilno komoro. Uprava da v pomoč kovača Korla in prepričani smo, da bosta jeseni delovali dve sušilnici, kajti ena sama nikakor ni zadosti za sedanje potrebe.

Dvorišče naše tovarne se je spremenilo. Park po načrtu arh. Kasala je domala urejen in v njem poganja že prva trava. Čisto drugače je sedaj, tovarna je dobila prijetnejše lice. V bazenu z vodomatom bo gojil zlate ribice naš Jože. Še bolj potrebna kakor ureditev parka pa je ureditev shrambe za kolesa, ki se valjajo sedaj povsod. Načrt je narejen, lopa, kjer bo stala shramba za kolesa, se podira. Upamo, da bomo koncem meseca junija imeli vsa naša kolesa lepo pod streho.

V prirezovalnici je čelilnik zelo slab. Naročili smo sličnega, kot ga ima stolarna v podjetju »Ilidža«. Po pogodbi ga bomo tobili koncem junija tega leta.

Pazimo na stroje. Uvoz strojev je danes skoraj nemogoč ter bi v primeru težje okvare kakega stroja moralo delo zastati. Nujno je potrebno, da vsak delavec pozna svoj stroj do potankosti. Mojstri in praktikanti pa bi morali skrbeti, da se vsi stroji vsaj enkrat tedensko temeljito pregledajo, namažejo in popravijo manjše okvare. Zapomnimo si: Stroji nam pomagajo do kruha! Čuvajmo jih!

Letošnji odkup lesa je pokazal, da nam je nujno potreben težji tovorni avto. TAM ni dovolj težak za prevoz lesa, ker ima samo 3 tone. Kmetje so se pa navadili, da spravljajo les le do ceste, naprej pa kupci s kamioni. Precej lesa nam zaradi pomanjkanja avtomobila odpeljejo drugi kupci. Uprava podjetja je pričela iskati primeren 7-tonski avto. Če bo delavski svet odobril nakup in če bodo tudi finančna sredstva na razpolago, ga bomo imeli že v prihodnji sezoni.

Koncem maja smo dobili nov osebni avtomobil znamke DKW, ki je narejen za 6 oseb ali pa za dve osebi in 500 kg tovora. Avto ima vgrajen tudi radio in peč, ki v zimskem času greje. Služil

bo osebnemu prevozu in nabavi materiala. Doslej je bilo naše podjetje edino med večjimi tovarnami, ki ni imelo dobrega avtomobila.

Lesna brusilnica je končno zavrгла nerodne stare bobne ter dobila nov stroj s štirimi valji, ki ga je izdelala naša mehanična delavnica. Tudi dolgo pogrešane cilindrice smo dobili. Strojna je dobila tri visokoturne rezkarje. Koliko časa so naši mojstri zdihovali in tarnali za temi stroji. Sedaj jih imamo. Pokažimo, kaj znamo!

Končane so gradnje, tovariš Mesar je preselil svoje lopate in samokolnice. V letošnjem letu ne bo naše podjetje gradilo nobene stavbe. Ni denarja! Tudi predvideno za letošnje leto ni bilo ničesar večjega ter se načrti za novo strojno delavnico šele izdelujejo, prav tako za temperirnico. Upamo, da bomo prihodnje poletje, seveda, če bo denar na razpolago, zgradili tudi nujno potrebne objekte.

Sklenjena je pogodba za dobavo pohištva v II. polletju 1955. Izdelali bomo: klubske mize, raztegljive salonske mize, dva tipa vitrin in fotelje. To so artikli, ki smo jih izdelovali že doslej, samo, da jih bomo morali prihodnje poletje izdelati tretjino več. Prav tako je sklenjena pogodba za vse tapetniške izdelke. Količine so povečane za 20%.

Manjka nam šelak in špirit. Po dolgih mesecih smo si preskrbeli brusno platno in brusni papir, takoj zatem pa je pričelo primanjkovati šelaka in špirita. Šelak imamo naročen iz Anglije ter ga pričakujemo prihodnji mesec. Dnevno porabimo sedaj dva in pol kilograma šelaka. Cena za 1 kg šelaka iz uvoza znaša skoro 7.000 din. Špirit dobivamo iz domačih destilacij. Pošiljajo nam ga pa zelo nedredno, ne glede na to, da imamo sklenjene pogodbe.

Bukovih desk bo za zimo in prihodnje leto dovolj. Računali smo na pomanjkanje bukovine, dobili smo je pa toliko, da je še zrezati ne moremo. Zelo nas je presenetila dobava iz logaške okolice. Računali smo na ca. 500 m³ hlodovine iz okolice. Dobili smo jo že kar preko 2.000 m³ in jo še prejemo po malem. Nekaj smo jo dobili od drugod, tako, da imamo z zalogo že kar 4.000 m³ bukovih desk, kar je potrebna količina za obratovanje enega leta.

Z LIP Postojna smo dosegli sporazum, po katerem bo obrat Ravnik, ki je v naši neposredni bližini, vso bukovino, ki jo ima v svojem zaledju, zrezal za nas.

Združenje lesnoindustrijskih podjetij v Ljubljani, katerega člani smo tudi mi, je začelo izdajati svoj tiskani mesečni bilten z naslovom »Lesna industrija«. Ker ga dobivamo nekaj izvodov, ga čitajte tudi vi!

V maju smo imeli pregled bilance za preteklo leto. Štiri dni so organi finančne inšpekcije pregledovali naše knjigovodstvo in sploh vse poslovanje.

Zapisnik komisije, ki obsega 23 strani, potrjuje pravilnost vodenja in je bilanca s strani komisije potrjena. V končnem obračunu bilance je komisija spreminila le dobiček, in sicer od 102 milijona na 106 milijonov dinarjev.

Prve tri mesece letošnjega leta smo poslovali v splošnem dobro. Tromesečna bilanca, t. j. januar, februar in marec, je pokazala 22 milijonov dinarjev dobička. Delavski svet je zaradi ugodnega rezultata razdelil kolektivno 20% na plače, ki smo jih vsi z veseljem sprejeli.

Na našem obratu je bil za vodjo gasilske službe določen tovariš Brenčič Domine, ki je končal gasilski tečaj v Ljubljani. Doslej nismo imeli poklicnega gasilca, ki bi se bavil samo z organizacijo protipožarne službe. Upamo, da bo sedaj tovarna boljše zavarovana proti požaru kot je bila do sedaj.

Tovariš Turk se seli v novo skladišče. Pretesni prostori dosedanjega skladišča, ki niso bili namenjeni v te svrhe, bodo postali montaža za mizarje. Novo skladišče po kvadraturi sicer ni dosti večje, visoko pa je 5 m. Če bo potrebno, bomo napravili etaže. Upamo, da bo šlo blago sproti in skladišča ne bomo potrebovali toliko za skladiščenje, temveč le za embaliranje in markiranje.

Upravni odbor je sklenil ukiniti izdelavo nekaterih artiklov, predvsem navadnih stolov, ker mehanični in drugi stoli niso naš artikel. Tovarna se bo specializirala za tiste artikle, ki jih je potrdil Sekretariat za gospodarstvo LRS, takrat, ko so odobravali načrte. Naši glavni artikli so: malo pohištvo in galanterija, kombinirana s kovinskimi deli. Zato bomo ukinili stolarno in se bo vsa galanterija preselila v en obrat, malo pohištvo pa v sedanjo stolarno.

Govorice, da bo podjetje odpustilo 300 ljudi, so neutemeljene. Današnji naš stalež je 530 delavcev in uslužbencev. V kolikor bi se število zmanjšalo, se bo na račun boljšega dela in boljših strojev. Uprava podjetja predvideva, da bi lahko s 500 dobrimi delavci opravili iste naloge kot s 600, ki smo jih imeli v začetku leta. V prvi vrsti pa se bo zmanjšalo število režijskih in ostalih pomožnih delavcev.

V Postojni so ta mesec odprli obrat za galanterijo. Pristojni gospodarski organi so potrdili v preteklem mesecu načrte za gradnjo tovarne vezanih plošč v bližini Novega mesta. Več drugih LIP pa ima v izdelavi načrte za povečavo svojih obratov. Mi stojimo na stališču, da bo živel tisti, ki bo delal ceneje in bolje. Več ko bo konkurence, ne samo v naši panogi, temveč v vseh, cenejše bomo kupovali.

Ali veš Janezek, kaj se zgodi z otrokom, ki se laže?

Vem! Na železnici se pelje za polovično vozino.

Še teh devet ...

I.

So jablane lepo spet zacvetele
in lastovke so zopet priletele,
a jaz iz mračne sobe vas pozdravljam
nekaj veselih verzov vam pripravljam.

II.

Ker na izlet pred časom smo se odpeljali
in se seveda tam prav dobro naplesali.
Prekrasne smo Škocijanske jame obiskali,
saj prav iz naše srede, vodiči nas peljali.

III.

Osliček zjutraj nas iz spanja je prebudil,
tako nobeden ni prizora krasnega zamudil.
Na morju čoln se lepo je pozibaval,
nesrečo bližnjo v kratkem nam oznanjal.

IV.

Moža pa naša v čolnu sta veslala,
po morju kmalu sta oba brez čolna se peljala.
Nekdo je nove hlače do kolen opral
in malico v morju osladkal.

V.

Z našim Tam-om v maju se na Ravnik smo
peljali
in tam gasilsko veselico obiskali,
nato v veselju parkrat vneto zaplesali
kot da bi v čolnu se po jezeru peljali.

VI.

So zadnjič delavce iz strojne naslikali,
da bi od njih spomin si obdržali.
Prav moško so nekateri se držali
in važnost dela strojev pokazali.

VII.

Pred vrati nekimi se večkrat to dogaja,
da ušesa svoja nekdo tam prislanja,
utegne se nekoč mu to zgoditi,
da z dolgim nosom moral bo oditi.

VIII.

Zdaj še prav vašo vam novico naj povem,
da tombola v zabavo kmalu bo ljudem.
Saj že sedaj dobitkov par imamo,
zato lahko začnemo s tombolsko reklamo.

IX.

Še zadnjo kitico naj zdaj napišem,
nato v naravo sonca jo pobrišem,
a vi mi še naprej kar zdravi ostanite
in tem nedolžnim šalam oprostite.

OSA

NOČNI ČUVAJ

- Kakšen poklic imate?
- Nočni čuvaj sem.
- Ali vam ni dolgčas celo noč?
- O, ne; naprej kaj berem, nato pa štejem do tisoč, a navadno že prej zaspiam.